

Prof. dr hab. Cezary Sanecki

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi

ul. Gdańska 32, 90-716 Łódź

Dziedzina – sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

ZLECENIODAWCA OPINII

Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu; Wydział Instrumentalny; pismo nr 290/RT/07/2018 z dnia 4 lipca 2018 roku; zlecenie podjęte na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595 ze zmianami).

DOTYCZY

- Uchwały nr 45/II/2015/2016 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek Pani mgr Kariny Komendery, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczenia promotora pracy doktorskiej,
- Uchwały nr 46/II/2015/2016 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie wyznaczenia recenzenta pracy doktorskiej.

W świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma, sygnowanego datą 4 lipca 2018 roku, informującego o wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani Kariny Komendery pt.: *Wszelchność zawodowa i specyfika zadań pianisty we współpracy z różnymi instrumentami na przykładzie wybranych utworów z literatury kameralnej XX wieku* została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 4 lipca 2016 r.:

- Uchwała nr 45/II/2015/2016 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek Pani mgr Kariny Komendery, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczenia promotora w osobie prof. dr hab. Pawła Skrzypka,
- Uchwała nr 46/II/2015/2016 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie wyznaczenia mnie recenzentem pracy doktorskiej doktorantki,
- Oświadczenia kandydatki i współwykonawców dotyczące autentyczności i autorstwa pracy doktorskiej.

W dniu 4 lipca 2016 r., liczba uprawnionych do głosowania członków Rady wynosiła 22 osoby. Na posiedzeniu było obecnych 13 uprawnionych członków Rady. Oddano 13 głosów ważnych: 13 za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora, głosów wstrzymujących się i przeciwnych nie było. Za wyznaczeniem mej osoby jako recenzenta głosowało 13 osób, głosów przeciwnych i wstrzymujących się nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwał zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku Rada Wydziału podjęła prawomocne uchwały o wszczęciu przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczeniu promotora oraz o wyznaczeniu recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Kariny Komendery.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDATCE

Pani mgr Karina Komendera, urodziła się [REDAKOWANE] roku w Bielsku-Białej. Kształciła się w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Bielsku-Białej, którą ukończyła z wyróżnieniem w klasie fortepianu mgr Danuty Brzozowskiej-Janowicz (POSM I stopnia) oraz mgr Adama Podreza

(POSM II stopnia). W latach 2006 – 2011 studiowała na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina, na Wydziale Instrumentalno – pedagogicznym w Białymstoku w klasie fortepianu prof. Pawła Skrzypka. Studia ukończyła z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem dnia 30 czerwca 2011 r., uzyskując tytuł magistra sztuki, specjalność – gra na fortepianie. Studia podyplomowe w zakresie zarządzania dla twórców, artystów i animatorów kultury, na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, ukończyła w 2012 roku z wynikiem bardzo dobrym. Kandydatka doskonaliła umiejętności pianistyczne pod kierunkiem znakomitych artystów i pedagogów: Johna Perry’ego, Grahama Scott’a, Thomasa Hechta, Jorgena Larsena, Kevina Kennera, Andrzeja Jasińskiego, Czesława Stańczyka, Andrzeja Artykiewicza, Jerzego Marchwińskiego.

Pracę pedagogiczną rozpoczęła w 2009 roku na stanowisku nauczyciela fortepianu, kameralistyki i akompaniatora w Państwowej Szkole Muzycznej w Łomży. Od 2010 roku do dnia dzisiejszego kandydatka pracuje na Uniwersytecie Fryderyka Chopina w Warszawie, Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku, początkowo jako asystent stażysta a obecnie jako asystent. Prowadzi również przedmioty: praca z akompaniатorem, akompaniament do opracowania scenicznego partii operowych oraz akompaniament do pracy z dyrygentem. W latach 2011 – 2014 była zatrudniona w Zespole Szkół Muzycznych Fryderyka Chopina w Warszawie pełniąc obowiązki nauczyciela fortepianu, kameralistyki i akompaniatora oraz nauczyciela fortepianu klasycznego na Wydziale Muzyki Jazzowej i Rozrywkowej. Od 2007 roku współpracuje z Orkiestrą Symfoniczną Opery i Filharmonii Podlaskiej pełniąc kolejno funkcje muzyka orkiestrowego, akompaniatora a obecnie muzyka orkiestrowego – pianisty solisty. Wykonuje ponadto obowiązki korepetytora wokalistów oraz akompaniatora solistów i zespołów artystycznych.

Kandydatka otrzymała nagrody i wyróżnienia, między innymi:

- Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za osiągnięcia naukowo-artystyczne w roku akademickim 2008/2009 (2009 r.),
- Nagrodę IX Warszawskich Warsztatów Pianistycznych – stypendium w Gold Country Piano Institute w Nevada Citi- California, USA (2009 r.),
- Stypendium Wydziału Kultury i Sztuki miasta Bielsko-Biała (2007 r.),
- Stypendium Prezesa Rady Ministrów za osiągnięcia naukowo – artystyczne (dwukrotnie w 2005 i 2004 roku),
- Nagrodę specjalną i wyróżnienie na VIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Ludwika Stefańskiego i Haliny Czerny-Stefańskiej w Płocku (2004 r.),
- Wyróżnienie na VII Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym im Haliny Czerny-Stefańskiej w Żaganiu (2002 r.),
- Wyróżnienie na VII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Ludwika Stefańskiego w Płocku (2002 r.)

Dorobek artystyczny i pedagogiczny kandydata wprawdzie nie podlega ocenie, jednak należy stwierdzić, że działalność Pani mgr Kariny Komendery stanowi znaczący wkład w polską kulturę muzyczną.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Pracę doktorską Pani mgr Kariny Komendery pt.: *Wszechstronność zawodowa i specyfika zadań pianisty we współpracy z różnymi instrumentami na przykładzie wybranych utworów z literatury kameralnej XX wieku* stanowi dzieło artystyczne zarejestrowane na płycie CD oraz praca pisemna – jego opis. Dzieło wraz z opisem stanowi wzajemnie uzupełniającą się całość. Na dzieło artystyczne składa się wykonanie sześciu utworów: *Preludiów tanecznych* na klarnet i fortepian Witolda Lutosławskiego, *Sonaty „Vox Gabrieli”* na puzon i fortepian Stjepana Sulka, *Czterech Preludiów* na wibrafon i fortepian Marty Ptaszyńskiej, *Sonaty* na harfę i fortepian Carlosa Salzedo, *Romansu D-dur* na skrzypce i fortepian Karola Szymanowskiego oraz *Muzyki w czterech częściach* na kontrabas i fortepian Aleksandra Lasonia. W realizacji dzieła oprócz Pani Kariny Komendery udział wzięli: Sandra Kopijkowska-Skórka – harfa, Andrzej Makal – wibrafon, Rafał Dudzik – skrzypce, Kamil Łomasko – kontrabas, Bartosz Bury – puzon oraz Krzysztof Grzybowski - klarnet. Dobór kompozycji i ich wykonanie ściśle koresponduje z tematem pracy.

Wykonanie wymienionych utworów przez Panią Karinę Komenderę, jak i przez pozostałych muzyków, jest świadectwem osiągnięcia przez kandydatkę wysokiego stopnia rozwoju artystycznego. Każda pozycja została przez nią przemyślana a realizacja poszczególnych części dzieła świadczy o dojrzałości artystycznej doktorantki. Zróżnicowanie prezentowanych kompozycji pod względem kolorystycznym i artykulacyjnym zasługują na wysoką ocenę. Pomimo często skomplikowanej faktury, pianistka realizuje ją w sposób czytelny. Niewątpliwie w realizacji pomaga dobra, przejrzysta pedalizacja oraz zróżnicowana artykulacja. Wykonaniem sześciu dzieł kameralnych, kandydatka udowodniła, że jest równorzędnym partnerem solisty i dojrzałą artystką dysponującą dobrym warsztatem pianistycznym. Wykazała się umiejętnością współpracy z drugim muzykiem – solistą, co świadczy o jej kameralnym doświadczeniu i zasługuje na podkreślenie. Prezentacja jest zróżnicowana emocjonalnie.

Preludia taneczne Witolda Lutosławskiego to miniatury o bardzo przejrzystej fakturze. Dominującym środkiem wyrazu artystycznego jest artykulacja. Jest to jedno z najważniejszych zadań dla pianisty, który musi ujednoczyć artykulację z klarnecistą. Kandydatka wywiązuje się z tego zadania bardzo dobrze.

Sonata Vox Gabrieli Stjepana Sulka na puzon i fortepian to otwór wymagający prowadzenia długiej, potocznej frazy muzycznej. Rola pianisty realizującego gęstą fakturę jest znacząca. Doktorantka realizując partię fortepianu wspomaga solistę w odpowiednim kształtowaniu frazy.

Cztery Preludia na wibrafon i fortepian Marty Ptaszyńskiej wymagają od pianisty idealnego wtopienia się w miękkie brzmienie wibrafonu. Doktorantka ciekawie realizuje kontrasty dynamiczne mające szczególne znaczenie dla wyrazu artystycznego w tym utworze.

Kolorystyka to podstawowy problem z jakim musiała zmierzyć się kandydatka podczas wykonania Sonaty na harfę i fortepian Carlosa Salzedo. Różnorodne sposoby wydobywania dźwięku na harfie, efekty brzmieniowe i artykulacyjne zastosowane przez kompozytora zmuszają pianistę do stosowania odpowiednich zabiegów artykulacyjnych. Ciekawa pedalizacja podkreśla efekty kolorystyczne harfy, wzbogacając tym samym sonorystykę utworu.

Romans op. 23 Karola Szymanowskiego jest wykonany przez muzyków spójnie, z dbałością o rozplanowanie kulminacji, co pomaga zbudować właściwą formę utworu.

Wykonanie Muzyki w czterech częściach na kontrabas i fortepian Aleksandra Lasonia to przykład ciekawej kameralnej współpracy pianisty i kontrabasisty. Warto podkreślić, że środki wyrazowe zastosowane przez wykonawców umiejętnie podkreślają kolorystykę utworu.

Uzupełnieniem dzieła artystycznego jest jego opis, stanowiący wyjaśnienie tematu pracy. Opis składa się z czterech rozdziałów poprzedzonych wstępem i podsumowanych zakończeniem.

We wstępie do pracy pisemnej autorka zaznacza: *celem zestawienia wybranych przeze mnie utworów jest nie tylko wykazanie wynikającej z ich specyfiki różnic, ale też nakreślenie podobieństw w przygotowaniu do ich wykonania.* Jest to właściwe podejście do prezentowanej problematyki, wykonanie zarejestrowane na płycie CD stanowi najważniejszą część pracy doktorskiej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Praca pisemna jest jedynie opisem rozwiązanego zagadnienia, przedstawionego i zarejestrowanego na płycie CD jako dzieło artystyczne.

Rozdział pierwszy to opis psychologicznego aspektu gry zespołowej. Zawarta w nim jest charakterystyka cech, będących podstawą współpracy w zespole.

W Rozdziale drugim autorka omawia zagadnienia związane z czytaniem i grą a'vista. Istotne jest, że doktorantka prezentuje te zagadnienia na przykładach utworów stanowiących dzieło artystyczne.

Trzeci rozdział jest opisem zadań pianisty, charakterystycznych dla współpracy z instrumentalistami różnych specjalności. Autorka przedstawia tą problematykę w powiązaniu z dziełem artystycznym wskazując tym samym rozwiązanie problemu artystycznego zawartego w temacie pracy.

Czwarty rozdział to niejako uzupełnienie przedstawionych wcześniej zagadnień i wskazanie zadań pianisty w kontekście pracy w dużych zespołach orkiestrowych oraz realizacji wyciągów fortepianowych dzieł scenicznych.

Zakończenie jest podsumowaniem poruszanych wcześniej zagadnień.

Praca pisemna charakteryzuje się przejrzystością układu formalnego, dowodzi wiedzy i kompetencji autorki a także jej dużej świadomości pod względem naukowym. Wiedza przekazana przez kandydatkę świadczy o gruntownej znajomości prezentowanej tematyki. Doktorantka trafnie ukazuje sposoby pracy pianisty w duetach, zwłaszcza w przypadku konkretnych kompozycji stanowiących dzieło artystyczne. Wnioski dotyczące roli pianisty we współpracy z różnymi instrumentalistami są właściwe i świadczą o dojrzałości artystycznej i naukowej kandydatki.

Pracę uzupełnia bogata bibliografia.

Opis dzieła został bardzo dobrze opracowany od strony edytorskiej i po drobnych korektach nadaje się do publikacji.

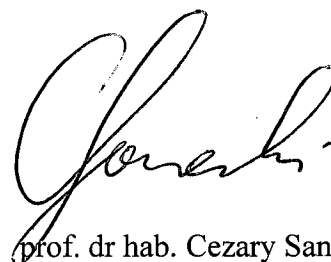
KONKLUZJA

Stwierdzam, że praca doktorska Pani mgr Kariny Komendery, dzięki sztuce wykonawczej doktorantki i odpowiednim narzędziom badawczym, w wyczerpujący sposób rozwiązuje przedstawioną problematykę. Praca jest oryginalna, bardzo szeroko traktuje temat. Jest wartościowym przedsięwzięciem artystyczno-naukowym. Praca doktorska Pani mgr Kariny Komendery wzbogaca kulturę muzyczną w Polsce a poprzez to stanowi znaczący i twórczy wkład w rozwój instrumentalistyki i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Stwierdzam, że kandydatka wykazała się wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Doktorantka rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r.

Stawiam wniosek o przyjęcie pracy doktorskiej Pani mgr Kariny Komendery.

Łódź, 12 września 2018 r.

prof. dr hab. Cezary Sanecki